

Budsjettforlik mellom Ap/Sp og SV 2024

Versjon, 03.12.23. (Beriktiget 04.12.23. kl. 10.00)

Avtaletekst

Partiene i budsjettavtalen forplikter seg til at det kun er ved enighet mellom de tre partiene at det kan gjøres endringer i budsjettet i fagkomiteene og at ingen endringer eller alternative flertall inngås ved uenighet knyttet til disse behandlingene. Merknader i budsjettinnstillingene følger samme forpliktelse, for alle merknader, med unntak av partienes generelle merknader.

Partiene skal ikke danne andre flertall som har vesentlige budsjettmessige konsekvenser utover avtalt budsjettenighet i 2024.

Partiene er enige om at før mandat og sammensetning av utvalg omtalt i budsjettavtalen avgjøres skal det være enighet om innretning og sammensetning mellom partiene.

Regjeringspartiene skal, uten ugrunnet opphold, melde fra til SVs stortingsgruppe om eventuelle utfordringer eller uklarheter i gjennomføringen av avtalens punkter. Hvis et avtalepunkt ikke kan gjennomføres i tråd med ordlyden skal regjeringspartiene foreslå alternative løsninger og/eller legge frem en oppdatert fremdriftsplan.

Det settes opp oppfølging av budsjettavtalen på parlamentarisk ledernivå med et årlig møte i løpet av våren. Regjeringspartiene oppgir et fast kontaktpunkt som har ansvar for praktisk oppfølging av budsjettavtalen. Det skal gjennomføres rapporteringsmøter mellom statsministerens kontor og SVs stortingsgruppe.

Det skal være enighet mellom partiene før anmodningsvedtak fra inngåtte budsjettavtaler mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti kan kvitteres ut. Utkvittering skal skje i behandlingen om stortingsmeldingen om anmodnings- og utredningsvedtak. I slike situasjoner kan ingen av partiene forhandle med andre partier om enighet om anmodningsvedtak fra budsjettavtaler i inneværende periode.

Verbaler og merknader

Velferd og fordeling

1. *Stortinget ber regjeringen om at rettighetene til tannhelsebehandling i den offentlige tannhelsetjenesten for personer over 85 år, styrkes i statsbudsjettet for 2025.*

Merknad:

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i dag bare er 15 prosent av de eldre som har rett på tannhelse i den offentlige tannhelsetjenesten som benytter seg av tilbudet. Det økte tilskuddet til den offentlige tannhelsetjenesten skal derfor inkludere et oppsøkende og aktivt arbeid for å sikre at personer som har rett på tannhelsetjenester får det. Dette kan inkludere tiltak som innkalling og samarbeid med kommunen om transport, og at de med rettigheter i den offentlige tannhelsetjenesten får informasjon om sine rettigheter på SMS, brev eller på annen egnet måte i løpet av 2024.

2. *Stortinget ber regjeringen i løpet av våren 2024 fremme nødvendige forskriftsendringer for å sikre en registreringsordning for kommersielle helseinstitusjoner, som blant annet sikrer oversikt over personell, henvisningspraksis, legemiddelforskrivning og sykemeldingspraksis.*

3. Stortinget ber regjeringen oppdatere veilederen for økonomisk sosialhjelp innen 1. juli 2024 for å tydeliggjøre hvordan dekningen av utgifter til internett, telefon og moderate utgifter til transport skal inngå ved utmåling av stønadsnivå. Oppdateringen skal ses i lys av den kommende SIFO-rapporten om grunnlaget for de statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp.
  4. Merknad:

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at utvidelse av gratis halvdagsplass for første- og andreklassinger har vært et attraktivt tilbud som har ført til økt deltakelse. Med utvidelse til å omfatte tredjeklassingene vil disse medlemmer oppfordre regjeringen til å fremover vurdere behovet for en opptrapping av bemanningen for å sikre kvalitet og kompetanse i hele skolefritidsordningen. Økt behov for bemanning må ses i sammenheng med den reelle bruken av tilbudet.
  5. Stortinget ber regjeringen sette av 200 millioner kroner i et varig tilskudd til Helse Nord. Pengene skal brukes som et rekrutteringstilskudd, med mål om å rekruttere og stabilisere personellsituasjonen i eksisterende helse – og sykehustilbud, og å begrense bruken av innleie.
  6. Stortinget ber regjeringen etablere et varig rekrutterings – og samhandlingstilskudd til Helse Nord på 40 millioner kroner. Tilskuddet skal understøtte rekrutteringstiltak i hele regionen og tiltak som bedrer samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse – og omsorgstjenesten og tjenesteutvikling og gode pasientforløp i helseregionen. Midlene kan brukes etter enighet mellom helseforetak og aktuelle kommuner.
- Merknad:
- Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker viktigheten av god beredskap, sikkerhet og helsetjenester i hele Nord–Norge. Målet for det videre arbeidet med spesialisthelsetjenesten i Nord–Norge er å sikre innbyggerne et trygt tilbud, herunder akutt – og fødetilbud, og legge til rette for at tilbudet kan utvikles også fremover.*

Bolig

7. Stortinget ber regjeringen om å utvide den varslede høringen til plan- og bygningsloven til å også omfatte endring av plan og bygningsloven for å åpne for at kommuner kan stille krav om en viss andel kommunale boliger i reguleringsplaner.
8. Stortinget ber regjeringen om å utrede hvordan ikke-kommersielle boliger, med pris- og omsetningskontroll, kan defineres, og komme tilbake på egnet måte innen 1. juli 2024.
9. Stortinget ber regjeringen i forskrift om lån fra Husbanken om å inkludere startlån i forsøkshjemmelen i en tidsbegrenset periode, herunder også forsøk for unge og førstegangsetablerere. Regjeringen skal ta sikte på at hjemmelen skal tre i kraft fra 1. juli 2024, og forsøksordningen skal evalueres.
10. Merknad:

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til Husbanken sin unike rolle som det viktigste statlige verktøyet i boligpolitikken, og til at staten gjennom Husbanken legger til rette for at kommunene kan lykkes med sin boligpolitikk. Disse medlemmer viser til enighet mellom partiene om at den foreslåtte økningen, så langt det finnes tilfredsstillende søknader, blir prioritert 1 mrd. kroner til økte utlån

til studentboliger, 1 mrd. kroner til startlån og 1 mrd. kroner til kommunale utleieboliger. Disse medlemmer anmoder videre om at de resterende 2 mrd. av den foreslåtte økningen på 5 mrd. kroner forvaltes av Husbanken innenfor prioriteringsrekkefølgen.

Asyl

11. Stortinget ber regjeringen innen 1. juli 2024 fremme et forslag om innføring av fritt rettsråd for flyktninger med barn i Norge, som er foreslått utvist på grunn av brudd på straffeloven.
12. Stortinget ber regjeringen i løpet av 2024 følge opp Baumann-rapportens forslag, som en samlet arbeidsgruppe stod bak, om at det for enkelte typer utvisningssaker som omfatter utlendinger med barn i Norge som hovedregel skal ilegges krav til tilleggstid for permanent oppholdstillatelse, istedenfor utvisning.

Klima og omstilling

13. Stortinget ber regjeringen snarest fortsette dialogen med industrien for å finne en langsiktig og forutsigbar løsning for CO2-kompensasjonsordningen som er økonomisk bærekraftig, sikrer forutsigbarhet og som bidrar med utslippsreduksjoner og energieffektivisering i tråd med omstillingsmålet, og komme tilbake til Stortinget med forslag til dette senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.
Øvrig avtaletekst om CO2-kompensasjonsordningen:
Partiene er enige om å styrke CO2-kompensasjonsordningen med 500 mill. kroner i forbindelse med RNB 2024, forutsatt enighet med partene om innretning på ordningen.
14. Stortinget ber regjeringen om å styrke virkemiddelbruken for nullutslippslastebiler i 2024, og legge fram en virkemiddelpakke med sikte på å nå måltallene for nullutslipp i 2030.
Merknad:
Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til den økte bevilgningen til Enova på 285 mill. kr. for å styrke støtteordningene for tunge nullutslippskjøretøy og bedriftslading for tunge kjøretøy, for å øke nullutslippsandelen for nye tunge kjøretøy i 2024, med sikte på en økning fra 10 til 20 prosent. Det må sikres at støtteprogrammene gir god forutsigbarhet for bedriftene. Det langsiktige målet er at hele nybilsalget for tunge kjøretøy skal være nullutslipp eller biogass i 2030.
15. Stortinget ber regjeringen i løpet av 2024 sikre at data fra klimagassregnskap, som det stilles krav om i TEK17, samles inn slik at det kan bidra til en faglig utvikling av klimagassregnskapene og kravene som stilles i TEK17.
16. Stortinget ber regjeringen fra og med januar 2024 i årlige tildelingsbrev til samferdselsetatene- og selskapene, de regionale helseforetakene, Sykehusbygg, Forsvarsbygg og Statsbygg, pålegge etatene å utarbeide klimamål og rapporterer på dette.

Natur og miljø

17. Stortinget ber regjeringen sørge for at infrastrukturen bygget gjennom miljøovervåkningssystemet COAT videreføres.

18. Stortinget ber regjeringen bidra til at forbrukerne får relevant informasjon om helse, velferd og miljøstatus i norsk matproduksjon, ved å vurdere frivillig sykdomsmerking av oppdrettsfisk i butikk i løpet av 2024.
19. Stortinget ber regjeringen i samråd med kommunene i nedbørsfeltet for Oslofjorden om å utrede konsekvensene ved å innføre sterke statlige føringer, tiltak som kan stimulere til mer interkommunalt samarbeid og ev. andre relevante virkemidler som kan bedre tilstanden i fjorden. Selvkost skal være et viktig prinsipp i vurderingen

Grønn industri

20. Merknad:

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Grønt Industriløft og til ambisjonen som medlemmene fra disse partier deler om å styrke statens kapitalvirkemidler for å realisere det grønne industriskiftet. Disse medlemmer viser til at sine partier har en felles målsetning om å øke eksportinntektene utenom olje og gass med 50% innen 2030. Disse medlemmer mener at Eksportfinansiering Norge spiller en viktig rolle i å støtte opp under norsk industri.

Disse medlemmer viser til at budsjettavtaler mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i inneværende stortingsperiode har sørget for å styrke Eksfin betydelig. Disse medlemmer viser til at disse partier har sikret betydelig økte rammer for Eksfin, og utvidelser i mandat for å kunne støtte flere norske prosjekter med eksport og verdiskapingspotensial basert på omstilling og bærekraft.

Disse medlemmer ønsker å videreutvikle hele det næringsrettede kapitalvirkemiddelapparatet i en fornybar retning, og understreker at et godt kapitalvirkemiddelapparat kan være avgjørende for om Norge lykkes med å øke eksporten utenom olje og gass. Disse medlemmer viser til budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti hvor det opprettes en markedsmessig finansieringsordning for grønne prosjekter i en tidlig- og oppskaleringsfase, med ramme på 5 mrd. kroner. Ordningen skal ha en tapsavsetning på 35% og ikke inneholde konverteringsrettigheter. Disse medlemmer viser også til at regjeringen skal komme tilbake til Stortinget med forslag til øvrig innretning av ordningen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2024. Disse medlemmer viser videre til enigheten om å innrette det næringsrettede virkemiddelapparatet slik at prosjekter som får støtte skal ha en plass innenfor norske forpliktelser under Parisavtalen, og til at dette vil omfatte Eksfins virksomhet.

Disse medlemmer mener at den nye finansieringsordningen skal få egen post i budsjettet for 2024, og at ordningen forvaltes av Eksfin. Disse medlemmer er enige om å kalle ordningen «Grønn industrifinansiering».

21. Stortinget ber regjeringen innrette det næringsrettede virkemiddelapparatet slik at prosjekter som får støtte skal være i tråd med Parisavtalen.
22. Stortinget ber regjeringen gi Siva i oppdrag å gjennomføre en pilot for å finansiere produksjonsutstyr til ny grønn industri og omstilling av eksisterende industri. Ordningen skal være på markedsmessige betingelser.
23. Stortinget ber regjeringen åpne et område i nord for havvind som kan utlyses senest i 2027, og der det skal legges vekt på at konsekvensene for sameksistens med fiskeri, natur og miljø kan ivaretas på en god måte.

Gjeld

24. Stortinget ber regjeringen innen 1. juli 2024 stille krav til at bankene må rapportere gjennomsnittlige renter på boliglån og offentliggjøre data som danner grunnlag for beslutninger om pris og tildeling av lån på finansportalen.no.
25. Stortinget ber regjeringen innen 1. juli 2024 innføre krav om at bankene offentliggjør hvilke geografiske områder de tilbyr lån i via finansportalen.no, samt vurdere om områdescorene bankene bruker internt i sine kredittvurderinger også kan offentliggjøres.
26. Stortinget ber regjeringen innen 1. juli 2024 utrede hvordan Finanstilsynet kan styrke forbrukernes posisjon i finansmarkedene, herunder om tilsynet med forbrukernes rettigheter i finansmarkedet bør samles i Finanstilsynet. Utredningen skal inngå i arbeidet med ny finansstilsynslov.

Skatt

27. Utflyttingsskattereglene utvides til å gjelde ved overføring av aksjer mv. til enhver som er skattemessig bosatt eller hjemmehørende utenfor Norge, med virkning fra 03.12.2023.
28. Stortinget ber regjeringen utrede nivået på fastsettelsen av skjermingsfradraget, herunder påslaget, i aksjonærmodellen, jf. Skatteutvalget.
29. Stortinget ber regjeringen utrede nivået på treprosentregelen i fritaksmetoden, jf. Skatteutvalget.

Annet

30. Stortinget ber regjeringen opprette en advokatordning for innsatte i norske fengsler innen 1.1.2025, og komme tilbake til hvordan en slik ordning kan innrettes i løpet av 2024.
31. Stortinget ber regjeringen gå fra krone- til prosenttoll på potet, herunder hel potet, potetflak og potetgranulat fra 1. januar 2024. Omleggingen skal omfatte tollvarenr. 0701, 0712 og 1105. For at markedsaktørene skal få tid til å tilpasse seg omleggingen, gis regjeringen fullmakt til for 2024 å administrere prosenttollsatsene ned slik at de tilsvarer inntil kronetollnivået.
32. Stortinget ber regjeringen våren 2024 utforme regler som gir innsyn i utenlandske eiere i av norske verdipapirregistrerte aksjer.
33. Stortinget ber regjeringen innen revidert budsjett for 2024 gjøre endringer i forskrifter for å bedre innsyn i eierskap til norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper og å innen revidert budsjett 2025 komme tilbake til Stortinget med forslag til regelendringer som innebærer at norske aksjeselskaper skal rapportere endringer i eierskap til aksjer på en måte som kan gjøre dem tilgjengelig for allmennheten.
34. Stortinget ber regjeringen sikre at innsynsreglene rundt eierskap er de samme uavhengig av om eierskapet føres i aksjeeierbok eller i en verdipapirsentral (VPS), så langt dette er mulig.
35. Stortinget ber regjeringen i løpet 2024 om å innføre midlertidige maksimalpriser for løyvepliktig drosjetransport med motorvogn i områder også uten eneretter for å gjenopprette tilliten til drosjeprisene, så fremt dette er mulig.